

ALO
TARIM

444 03 58

*Çalışmadan, yorulmadan, üretmeden
rahat yaşamak isteyen toplumlar önce haysiyetlerini,
sonra hürriyetlerini ve daha sonra da
istiklal ve istikballerini kaybederler...*

K. Atatürk

www.sivastarim.gov.tr

e-mail : mailadmin@sivastarim.gov.tr

T.C.
SIVAS VALİLİĞİ
İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

GEBE ve SAĞMAL
İNEKLERİN BESLENMESİ

İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

M.Fethi Akyüz Cad. Sivas Tel: (0 346) 215 17 23-30 (7 Hat)
www.sivastarim.gov.tr

ALO TARIM
444 03 58

GEBE ve SAĞMAL
İNEKLERİN BESLENMESİ

Gebe ve Sağmal İneklerin Beslenmesi

İrkları ne olursa olsun, hayvanlara iyi bakım besleme uygulamadıkça onlardan yüksek verim alınamaz. İyi bir bakım, besleme uygulandığında elde edilecek süt ve verim miktarı artar ve sürü daha sağlıklı olur. Doğum başlangıç alınarak süt ineklerinin beslenmesi 4 döneme ayrılarak yapılır.

Doğumdan sonra ilk 2-3 ay;

Doğumdan sonra yapılacak iyi bir bakım ve besleme ile inekten bir sağım döneminde elde edilecek toplam süt verimini en yüksek düzeye çıkarır. Bu dönemde yüksek süt verimine ulaşmasına karşılık, ineklere yeterince yem verilmemesi önemli bir problemdir. Bu nedenle doğumdan sonra ineklerin beslenmesinde aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir;

1. Mutlaka iyi kaliteli kaba yemler kullanılmalıdır.
2. Hayvana yedirilen günlük toplam yemin mümkünse yarısı kaba yem olmalıdır.
3. İmkan varsa kaba ve kesif yemler karıştırılarak birlikte verilmelidir.
4. Kaba yemin en az yarısı 5 cm'den daha uzun doğranarak hayvanlara verilmelidir.
5. Günlük süt verimini takip ederek yem miktarını süt verimine göre ayarlanmalıdır.
6. Doğumu takiben kesif yem miktarı yavaş yavaş artırılarak 8-10 gün içinde günlük 5-6 kg'a miktarına çıkartılmalıdır.
7. Daha sonra süt verimindeki her 3 kg artışa karşılık, kesif yem 1 kg artırılmalıdır.

Doğumdan sonra 3-6 ay;

Süt verimindeki artışın duraklayıp yavaş yavaş azalmaya başladığı dönemdir. Laktasyonun ikinci

döneminde de hayvanlara olabildiğince kaliteli kaba yem verilmelidir. Bu dönemde hayvanlar birinci döneme göre daha kolay beslenirler. Çünkü bu dönemde süt verimi yüksek olsa da, hayvanın yem tüketimi de yükselmiştir. Yem tüketimi arttığı için ineklerin enerji ve besin maddeleri ihtiyaçları daha kolay karşılanabilir. Laktasyonun (süt sağılabilmenin) bu döneminde de ilk dönemdeki kurallara dikkat edilmelidir. Dikkat edilmediği takdirde hayvanda beslenme bozuklukları oluşabilir.

Doğumdan sonra 6. aydan kuruya çıkıncaya kadar

Bu dönem hayvanın bakım ve beslenmesini en kolay yürütüldüğü dönemdir. Çünkü hayvanın yem tüketimi artık belirli bir düzeyin üzerine çıkar ve süt verimi de hızla azalır. Bu dönemdeki problem, hayvanların besin maddesi ve enerji ihtiyaçlarını karşılayamamaktan çok, hayvanları aşırı besleme sonucu yağlandırma olabilir. Bu nedenle ineklerin süt verimi çok iyi takip edilerek, süt verimi azaldıkça verilen yem miktarı azaltılmalıdır.

Kurudaki ineklerin beslenmesi

İneklerin doğuma iki ay kala sağımdan kesilmesine kuruya çıkarma denir. Bunun amacı, bir sonraki sağım döneminde hem yüksek süt verimi, hem de daha sağlıklı olmalarını sağlamaktır. Hayvanlar kuruya çıkarılarak, meme dokularının dinlenmesi ve yenilenmesi, ayrıca ana karnındaki yavrunun daha iyi gelişmesi sağlanır. Buzağı ana karnındaki gelişmesinin % 70'ini gebeliğin son 2-3 aylık kısmına tekabül eden kuru dönemde tamamlar. Bu dönemde yapılan besleme hataları sonradan telafi edilemez.

Kuru dönemin birinci ayında yani doğuma bir ay kalana kadar ineklere yiyebileceği kadar iyi kaliteli kuru ot ve günlük 2-3 kg kesif yem verilebilir. Elimizde iyi kaliteli kuru ot yoksa ve kaba yem olarak sadece saman veriliyorsa bu durumda kesif yem miktarı 3-4 kg'a çıkılmalıdır.

Kuru dönemdeki ineklerin beslenmesinde nelere dikkat etmeliyiz?

1. Kuru dönemde vereceğimiz kaba yemler olabildiğince kaliteli olmalıdır. Çünkü ana karnındaki yavrunun gelişip büyümesinden dolayı, işkembenin hacmi, dolayısı ile yem alma kapasitesi azalmıştır. Saman gibi kalitesiz kaba yemler, işkembede boşa yer kaplayarak hayvanın doygunluk hissetmesine ama besin maddeleri bakımından eksik kalmasına neden olabilir. Yine kaba yemler patoza vurarak çok fazla küçültülerek hayvanlara yedirilmemelidir. Küçük ve ince yemler hayvanların geviş getirmelerini azaltarak, salgıladıkları tükürük miktarını düşürürler.

2. Bu dönemde silaj, pancar, domates ve elma posaları ile taze biçilmiş yeşil yemler gibi fazla sulu yemleri yedirmemelidir. Zaten bu dönemde işkembenin kapasitesi azalmıştır. Bu yemler fazla miktarda su kapsadığından hayvanlar beslenme eksikliğine uğrayabilirler.

3. KüflenmiŐ, kızıŐmıŐ ve herhangi bir Őekilde bozulmuŐ yemleri kullanılmamalıdır. Böyle yemlerin yavru atmalara sebep olacağı unutulmamalıdır.

4. Kurudaki inekleri mutlaka diğer ineklerden ayırarak, ayrı bir besleme ve bakım programı uygulanmalıdır.

5. Kurudaki ineklerin aşırı beslenmeleri ve yağlanmaları kesinlikle önlenmelidir.

Silaj

Mısır ve diğer kaba yemlerden yapacağımız silajlar, süt inekleri için çok iyi enerji kaynağıdırlar. Silajın protein ve kuru madde düzeyi düŐük olmasından dolayı, mısır silajına erken biçilmiş baklagil otu veya üre katılarak protein düzeyi yükseltilmelidir. Mısır silajı veya diğer silajlar, süt ineklerinin kaba yem ihtiyaçlarını tek baŐına

karŐılayabilirler. Baklagil otlarıyla birlikte verilmeleri daha iyi olur. Bir süt ineğine günde 25-30 kg silaj yedirilebilir.

İneklerin tuz ihtiya ı

Tuz noksanlığında iŐtah azalması görülür. Tuz ihtiya ı vücut ağırlığı ve verilen rasyonun karakterine göre deđiŐir. Canlı ağırlığı 500 kg olan bir süt ineğinin yaŐama payı tuz ihtiya ı günde 20-25 g'dır. Buna, ineğin verdiği her 1 kg süt için ayrıca 2 g tuz eklemek gereklidir.

İneklerin su ihtiya ı

Süt sığırlarının su ihtiya ı, hayvanın vücut ağırlığına, süt verimine, verilen yemin cinsine ve  evre ısısına bağlı olarak deđiŐir. Bir süt ineği 24 saatte ortalama 10 kez su içer. Bir süt ineğinin yaŐama payı su ihtiya ı günlük 40-60 litre kadar olup, her litre süt verimi için 4 litre daha fazla su içer.

